

Doğu Karadeniz'de Moğol Hâkimiyeti

Mongol Rule in Eastern Black Sea Region

İlhan ASLAN¹

Geliş Tarihi: 06.10.2017 / Düzenleme Tarihi: 26.10.2017 / Kabul Tarihi: 27.10.2017

Özet

Orta Asya'nın muhtelif bölgelerinde hayatlarını göçebe olarak idame ettiren Moğollar, XIII. yüzyılın başlarında güçlü bir siyasî teşekkül olarak tarih sahnesine çıkmışlardır. Cengiz Han'ın 1206 yılında topladığı Büyük Kurultay'ın ardından Doğu ve Batı arasında muazzam bir güç elde etmeye başlayan Moğollar, 1243 yılında cereyan eden Köseadağ Savaşı ile birlikte Türkiye Selçuklu Devleti ve onların vasalı olan Trabzon Rumlarını yenilgiye uğratarak Anadolu'yu hâkimiyetleri altına alarak Doğu Karadeniz Bölgesinin siyasî atmosferine yön vermişlerdir. Bu makalede dönemin kaynakları ışığında Doğu Karadeniz Bölgesi üzerindeki Moğol siyaseti incelenmeye tabi tutulmuştur.

Anahtar kelimeler: Doğu Karadeniz, Moğollar, Türkiye Selçuklu Devleti, Trabzon Rum Devleti

Abstract

The Mongols, who used to carry their semi-nomadic living out in different portions of the Inner Asia, made their debut on the history stage as a strong political entity at the beginning of 13th century. Following the Great Hurul which Genghiz Khan assembled in 1206, the Mongols started to gain enormous power between the east and the west defeated Anatolian Seljuks and their vassal Trebizond Greeks at Battle of Köseadağ in 1243, thus established their rule on the Anatolia and gave way to the political environment of Eastern Black Sea Region. This paper examines the Mongolian policies on Eastern Black Sea Region, in the light of the sources of the period.

Key Words: Eastern Black Sea Region, Mongols, Seljuks of Anatolian, Trebizond Pontic states

Giriş

Orta Asya'nın muhtelif bölgelerinde hayatlarını göçebe olarak devam ettiren Moğollar, XIII. yüzyılın başlarından itibaren Doğu ve Batı arasında muazzam bir güç haline gelmeye muvaffak olmuşlar ve Cengiz Han'ın 1206 yılında topladığı Büyük Kurultay'ın ardından Çin ve Türkistan havalisinden başlayıp Doğu Avrupa'ya kadar uzanan geniş bir sahayı hâkimiyetleri altına aldıktan sonra güçlü bir siyasî teşekkül olarak tarih sahnesinde yerlerini almışlardır.

Moğolların Doğu Karadeniz Bölgesiyle temasa geçmesinden evvel bu coğrafya Türkiye Selçuklu Devleti ile Trabzon Rum Devleti arasındaki hâkimiyet mücadelelerine sahne olmuştur. Bu hâkimiyet mücadelelerinin sonucunda Samsun-Ünye arasındaki sahil kesimi ile güneyde Bayburt'a kadar uzanan saha Türkiye Selçuklu Devleti'nin sınırlarına dâhil olurken (Telliöğlü, 2015: 221) iki devlet arasında yapılan antlaşmaya göre Ünye ile Rize arasındaki bölge Selçuklulara tabi olmaları şartıyla Trabzon Rum Devleti'ne bırakılmıştır (İbn Bibi, 1996: 168-174; Karpov, 2007: 105; Fallmerayer, 2011: 94). Torul bölgesi ise Trabzon Rum Devleti'nin müttefiki olan Kabazites ailesinin idaresi altında bulunuyordu (Telliöğlü, 2016: 221-222).

Moğolların Anadolu'ya yaklaştığı esnada Türkiye Selçuklu Devleti'nin başında I. Alâeddîn Keybubâd bulunmakta idi. Moğollar yağma niteliği taşıyan akınlarla Anadolu'yu istila etmek amacıyla ilk önce Kafkaslar'a gelmiş ve akabinde Selçuklu sınırlarını tehdit etmeye başlamıştır (Cüveynî, 1999: 97-245). Bilahare, II. Gıyâseddîn Keyhüsrev zamanında Doğu Anadolu'ya giren Moğol orduları Erzurum ve Erzincan'ı istila etmiştir (Galstyan, 2005: 44; Kaymaz, 2009: 89). Cormagun ve Baycu Noyan öncülüğünde gerçekleşen bu istilalar karşısında endişeye kapılan II. Gıyâseddîn Keyhüsrev, Moğol ordularını durdurmak maksadıyla müttefiki olan Trabzon Rum Devleti'nin desteğini almak suretiyle Köseadağ bölgesine hareket etmiş ve 1243 yılında yapılan savaşta mağlup olmuştur (İbn Bibi, 1996: 64-72; El-Aynî, 1987: 120; Abû'l-Farac, 1999: 541; Aksarayî, 2000: 25; Grigor Aknerts'i's, 2003: 13; Winfield, 1962: 168). Köseadağ'daki bu mağlubiyetten sonra Konya üzerinden Antalya'ya çekilen II. Gıyâseddîn Keyhüsrev, Vezir Mübâzereddîn'i Baycu Noyan'a göndermiş ve Moğollar ile yapılan antlaşmaya göre onlara vergi vermek suretiyle bir süreliğine Anadolu'da asayişini sağlamıştır (Tarih-i Âl-i Selçuk, 2014: 43; Müneccimbaşı, 2017: 82; Togan, 1981: 234). Moğollar ile Türkiye Selçukluları arasında yapılan bu antlaşmaya Selçukluların müttefiki olan Trabzon Rum Devleti'nin de dâhil olduğunu söylemek mümkündür (Breyer, 1994: 257-261). Nitekim Ortaçağın Latin seyyahlarından Wilhelm von Rubruck, Konstantinopolis imparatorları sülalesinden olan

¹ Ordu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Genel Türk Tarihi Anabilim Dalı, ilhanaslan55@gmail.com

Guido isimli Trabzon valisinin Moğollara vergi vermekle mükellef olduğunu kaydetmektedir (Ruysbroeckli Willem, 2010: 80-81). Fakat Rubruck'un vermiş olduğu bu bilginin dışında Moğollar ile Trabzon Rum Devleti arasındaki antlaşmanın ayrıntıları hakkında kaynaklar kifayetsiz kalmaktadır (Janssens, 1969: 80). Bu konu hakkında yeteri derecede bilgi olmayışının nedeni, Moğol sarayında bulunan yaklaşık olarak üç bin elçinin içerisinde Komnenos temsilcilerinin önemsiz sayılmasına bağlanmaktadır (Telliöğlü, 2015: 223; Fallmerayer, 2011: 121). Ancak bunun yanında şehir Hülegü Han'ın ölümüne kadar Moğollara bağlı kalmış ve gerektiğinde Trabzon Rum Devleti Moğollara yardımcı kuvvet göndermiştir (Spuler, 2011: 76). Bu bilgilerden anlaşılacağı üzere Doğu Karadeniz Bölgesindeki Moğol hâkimiyeti 1243 yılında meydana gelen Köseadağ Savaşı'ndan kısa bir süre sonra başlamıştır.

Köseadağ hadisesi Anadolu'daki siyasi dengeleri alt üst etmiştir. Özellikle uç bölgelerde bulunan Türkmen toplulukları Moğol istilasından yararlanarak Türkiye Selçuklu Devleti'nin vasalı olmayı istemedikleri için isyan girişiminde bulunmuşlardır (Akropolites, 2008: 131-132; Sümer, 1970: 28; Togan, 1981: 258-259). Aynı dönemde Türkiye Selçuklu sultanları arasında saltanat mücadelesi de başlayınca, Selçuklular Anadolu ve Doğu Karadeniz Bölgesindeki nüfuzlarını kaybetmeye başlamışlardır. Bu durumu iyi değerlendiren Trabzon Rum Devleti'nin Kralı Manuel, fırsattan istifade ederek Selçuklu toprağı olan Bayburt ve İspir dolaylarını hâkimiyeti altına almıştır (Winfield, 1962: 169 vd.). Anladığımız kadarıyla Moğollar Trabzon Rum Devleti'ne karşı herhangi bir baskı uygulamamıştır. Bu husus Anadolu ve Karadeniz Bölgesinde baskın olan gücün Selçuklular olması ve doğal olarak Moğolların daha çok Selçukluları gözetim altında tutmak istediğini göstermesi bakımından önemlidir. Farklı bir görüşe göre ise Moğolların Hıristiyan dünyasıyla iyi ilişkiler kurmak istemesi gibi bir husus dikkatleri çekmekte ve daha önce yapılan Moğol-Gürcü ittifakı bu konuda örnek olarak gösterilmektedir (Brehier, 1977: 267). Aynı zamanda Hülegü Han'ın eşi Dokuz Hatun'un Hıristiyan olması, Moğolların Hıristiyan dünyası ile yakın ilişkiler içerisinde olduğunu güçlendiren önemli bir delildir². Bu nedenle Trabzon Rum Devleti'nin hâkimiyet sahasını rahat bir şekilde genişletebildiğini söylemek mümkündür. Ancak Trabzon Rum Devleti'nin bu ilerleyişi uzun boylu olmamıştır. Moğol istilası nedeniyle Moğol atlıları önünde Anadolu'ya kaçan yaklaşık altmış bin kişilik Türkmen nüfusu Trabzon Rum Devleti'nin ilerleyişini durdurmuş ve bu Türkmen kitleleri Aras Vadisi, Erzurum, Şavşat ve Artvin havalisini ele geçirerek bu bölgeleri hâkimiyet altına almıştır (Brosset, 1849: 532). Türkmenlerin Trabzon'un doğusunda bulunan bölgelere hâkim olmasından dolayı endişeye kapılan Trabzon Rum Devleti, Türkmen kitlelerini itaat altına almak amacıyla Kral Georgios öcülüğünde bir sefer tertip etmiş fakat bu seferde bir başarı sağlayamayarak Türkmenler tarafından yenilgiye uğratılmıştır (Finlay, 1851: 395).

Trabzon Rum Devleti'nin doğu yönünde ilerlemesini engelleyen Türkmenler Trabzon'un doğusunda hâkim bir güç olurken aynı zamanda bu bölgenin siyasi durumunu kendileri açısından avantajlı bir hale getirmeye muvaffak olmuşlardır. Bu suretle Türkmenlerin Trabzon'un doğusunda hâkimiyet kurması, Trabzon Rum Devleti'nin doğu politikasını ciddi anlamda tehdit etmeye başlamıştır. Lakin Türkmenlerin Trabzon'un doğusundaki hâkimiyetleri uzun sürmemiştir. 1265 yılında Papa Sargis liderliğindeki Ortodoks Kıpçaklar Fortuna Deresi ile Çoruh Nehri arasından başlayıp Artvin, Borçka, Şavşat, Ardanuç, Yusufeli ve Torul'a kadar olan sahayı hâkimiyetleri altına alacaklardır (Brosset, 1849: 554, 611, 615-616; Kırzioğlu, 1992: 151). Kaynaklar Trabzon'un yanı sıra Canik havalisinde de Türkmenlerin etkili olduğunu kanıtlayıcı nitelikte bilgiler vermektedir. Nitekim Hülegü Han'ın 1258 yılında Samsun ve civar bölgelerini Türkiye Selçuklularının yönetimine bırakması bu konuda iyi bir örnek teşkil etmektedir (Aksarayî, 2000: 46; Telliöğlü, 2015: 225). Dolayısıyla Trabzon Rum Devleti batısında yer alan Canik havalisinde etkin Türkmenler ile doğusunda yer alan Ortodoks Kıpçaklar arasında sıkışınca kendi doğal sınırlarına çekilmek durumunda kalmış ve Doğu Karadeniz Bölgesindeki üstünlüğünü kaybetmiştir (Telliöğlü, 2015: 225).

Doğu Karadeniz Bölgesindeki hâkimiyetini kaybeden Trabzon Rum Devleti, küçük bir kara parçasına sıkışınca bu durumdan rahatsızlık duyarak kendilerine ait sınırları genişletmek adına batıya doğru ilerlemek suretiyle 1264 yılında Sinop'a saldırmıştır. Bunun üzerine Selçuklu Veziri Muiniddîn Pervâne Süleyman, Moğol Hanı Abaka'nın da desteğini alarak maiyetindeki Türkmen birlikleriyle Sinop'a hareket etmiş (Tarih-i Âl-i Selçuk, 2014: 47; Münecimbaşı, 2017: 98; Keçiş, 2013: 77) ve şehir 1265/1266 yılı kışında Selçuklular tarafından ele geçirilmiştir (İbn Bibi, 1999: 65; Aksarayî, 2000: 63). Muiniddîn Pervâne, Sinop'u ele geçirdikten sonra Canik hâkimini de haraca bağlamış ve aynı zamanda şehirdeki on iki kaleyi Müslümanların yaşayabileceği kapasitede olmaması nedeniyle yıktırıştır (Tarih-i Âl-i Selçuk, 2014: 47).

Türkiye Selçuklu Veziri Muiniddîn Pervâne'nin, 1277 yılında Memlüklülerin sultanı olan Baybars'ı Anadolu'ya davet etmesi (Baybars, 2000: 49; Cüveynî, 1999: 26) ve akabinde Baybars'ın Elbistan'da Moğolları yenilgiye uğratması (Münecimbaşı, 2017: 102; Galstyan, 2005: 50) üzerine Selçuklu-Moğol ittifakı bozulmuştur. Abaka Han bu olayın sorumlusu olarak Muiniddîn Pervâne'yi suçlamış ve onu öldürtmüştür (Aksarayî, 2000: 89; Münecimbaşı, 2017: 103; Togan, 1981: 236). İki devlet arasındaki ittifakın bozulması üzerine bu fırsatı iyi değerlendiren Trabzon Rum Devleti, Sinop üzerine hareket etmiş, lakin bu bölgede bulunan Oğuzların Çepni boyu tarafından yenilgiye uğratılmıştır (İbn Bibi, 1996: 227; Sümer, 1999: 323). Çepniler daha sonra Sinop'tan doğuya doğru hareket ederek Ordu bölgesi üzerinde hâkimiyet tesis etmişlerdir (Telliöğlü, 2015: 227). Çepnilerin bu havalide güçlü bir duruma gelmesi üzerine Trabzon'un güneyinde yer alan, Doğu Karadeniz Bölgesi ile Murat ve Karasu nehirlerinin keşiştiği Hanzit'in doğu bölgeleri, Trabzon Rum Devleti tarafından Türkmenlere bırakılmıştır (Breyer, 1975: 143).

Moğolların Doğu Karadeniz Bölgesindeki faaliyetlerinin ne kadar sürdüğü konusunda kaynaklar bilgi vermemektedir. Ancak bazı araştırmacıların görüşleri 1265 yılında Hülegü Han'ın ölümüyle birlikte Moğolların Karadeniz Bölgesiyle olan temasının son bulduğu yönündedir (Spuler, 2011: 76). Açıkladığımız hadiselerle bakılacak olursa Moğolların sahil şehirleriyle çok ilgilenmedikleri anlaşılmaktadır. Aynı husus Moğolların Suriye limanlarında bulunan şehirleri tercih etmemesinde de

² Ermeni müverrihi Vardan Vardapet Hülegü Han'ın eşinin Hıristiyan olması nedeniyle Han'ın tüm Hıristiyan dünyasına hürmet ettiğini ve bunun yanı sıra beraberinde daima kilise şeklinde bir çadır gezdirdiğini kaydetmektedir. Bkz. Müverrih Vardan, 2017: 104-105.

görülmektedir. Bu kapsamda XIII. yüzyılın sonlarında Moğolların sadece Doğu Karadeniz Bölgesindeki liman şehri olan Trabzon'u gözetim altında tuttukları söylenebilir (Keçiş, 2013: 87). İlhanlı tarihçisi Reşidüddin Fazlullah'ın, Mevlânâ Kudbeddîn-i Şirâzî'nin Rum vilayetlerinin yanı sıra birçok batı ve kuzey körfezlerinin de dâhil olduğu haritayı Moğollara göstererek bilgi verdiğini kaydetmesi Moğolların sahil kesimine olan ilgisizliğini gösterir nitelikte bir varsayımı ortaya koymaktadır (Reşidüddin, 2013: 169). Bu varsayımı destekler nitelikte dönemin kaynaklarından da Moğolların Karadeniz Bölgesi üzerine bir sefer tertip etmediği anlaşılmaktadır. Doğal olarak Doğu Karadeniz'deki Moğol hâkimiyetinin XIV. yüzyılın başlarında etkisini kaybettiğini söylemek mümkündür. Zira Abaka Han'ın 1280 yılında Memlüklerle savaşmak için hazırlıklara başlaması ve istikâmetini güneye çevirmesi Doğu Karadeniz'deki Moğol tesirlerinin azaldığına işaret etmektedir.

Kaynakça

- ALAEDDİN ATA MELİK CÜVEYNÎ (1999). *Tarih-i Cihangüşa*, çev. Mürsel Öztürk, Ankara: TC. Kültür Bakanlığı yay.
- BREHIER, L. (1977). *The Life and Death of Byzantium (Europe in the Middle Ages, selected studies)*, Trans. M. Vaughan, New York: North-Holland.
- BREYER, A. A. M. (1975). Greeks and Türkmens: The Pontic Exception, *Dumbarton Oaks Papers*, 29: s. 113-149.
- BREYER, A. A. M. (1994). The Grand Komnenos and Great Khan at Karakorum in 1246, *Res Orientales V, Itinéraires d'Orient Hommages a Claude Cahen*: s. 257-261.
- BROSSET, M. F. (1849). *Histoire de la Géorgie*, C. I, Saint-Petersbourg: Imprimerie de l'Académie Imperiale des Sciences.
- EL-AYNÎ (1987). *İkdu'l-Cumân fi Târihi Ehli'z-Zamân*, Neşr. Mahmud Muhammed Emin C. I, Kahire: Dârü'l-Kütüb ve'l-Vesâikü'l-Kavmiyye.
- FALLMERAYER, J. P. (2011). *Trabzon İmparatorluğunun Tarihi*, çev. A. C. Eren, Haz. Celalettin Yavuz-İsmail Hacı Fettahoğlu, Not. İbrahim Telliöğlü, Ankara: TTK yay.
- FİNLAY, G. (1851). *The History of Greece and the Empire of Trebizond*, London: Blackwood and Sons.
- GALSTYAN, A. G. (2005). *Ermeni Kaynaklarına Göre Moğollar*, çev. İlyas Kamalov, İstanbul: Yeditepe yay.
- GEORGIOS AKROPOLİTES (2008). *Vekayinâme*, çev. Bilge Umar, İstanbul: Arkeoloji ve Sanat yay.
- GREGORY ABÛ'L-FARAC (BAR HEBRAEUS) (1999). *Abû'l-Farac Tarihi*, çev. Ö. R. Doğrul, C. II, Ankara: TTK yay.
- GRİGOR AKNERTS'İS (2003). *History of the Nation of Archers*, Trans. Robert Bedrosian, New Jersey: Long Branch.
- İBN BİBİ (1996). *el-Evamirü'l-Ala'ıye fi'l-Umuri'l-Ala'ıye*, çev. Mürsel Öztürk, C. II, Ankara: TC. Kültür Bakanlığı yay.
- JANSSENS, E. (1969). *Trebizonde en Colchide*, Bruxelles: Presses Universitaires de Bruxelles.
- KARPOV, S. P. (2007). *İstoriya Trapezundskoy İmperii*, Saint-Petersburg: Aletevyta.
- KAYMAZ, N. (2009). *II. Gıyâseddin Keyhüsrev ve Devri*, Ankara: TTK yay.
- KEÇİŞ, M. (2013). *Trabzon Rum İmparatorluğu ve Türkler (1204-1404)*, Ankara: TTK yay.
- KERİMÜDDİN MAHMUD-I AKSARAYÎ (2000). *Müsâmeretü'l-Ahbâr*, çev. Mürsel Öztürk, Ankara: TTK yay.
- KIRZIOĞLU, M. F. (1992). *Yukarı Kür ve Çoruk Boylarında Kıpçaklar*, Ankara: TTK yay.
- MÜNECCİMBAŞI AHMED B. LÜTFULLAH (2017). *Câmiu'd-Düvel*, Haz. Ali Öngül, C. II, İstanbul: Kabcacı yay.
- MÜVERRİH VARDAN (2017). *Türk Fetihleri Tarihi (889-1269)*, çev. Hrant D. Andreasyan, Haz. İlhan Aslan, İstanbul: Post yay.
- REŞİDÜDDİN FAZLULLAH (2013). *Câmiu't-Tevârih*, çev. İsmail Aka-Mehmet Ersan-A. H. Khelejani, Ankara: TTK yay.
- RUKNU'D-DİN EL-MANSÛR EL-DEVÂDÂR EL-HATALÎ BAYBARS (2000). *Baybars Tarihi*, çev. Şerefüddin Yaltkaya, Ankara: TTK yay.
- RUYSBROECKLİ WİLLEM (2010). *Mengü Han'ın Sarayına Yolculuk (1253-1255)*, çev. Zülal Kılıç, İstanbul: Kitap yay.
- SPULER, B. (2011). *İran Moğolları*, çev. Cemal Köprülü, Ankara: TTK yay.
- SÜMER, F. (1970). Anadolu'da Moğollar, *Selçuklu Araştırmaları Dergisi*, I: s. 1-147.
- SÜMER, F. (1999). *Oğuzlar (Türkmenler) Tarihleri-Boy Teşkilatı Destanları*, İstanbul: TDAV yay.
- TARİH-İ AL-İ SELÇUK, (ANONİM SELÇUKNÂME) (2014). çev. H. İ. Gök-Fahrettin Coşguner, Ankara: Atif yay.
- TELLİOĞLU, İ. (2015). *Tarih Boyunca Karadeniz*, Trabzon: Serander yay.
- TOGAN, Z. V. (1981). *Umumî Türk Tarihine Giriş*, İstanbul: Enderun Kitabevi.
- WINFIELD, D. (1962). A Note on the South-Eastern Borders of the Empire of Trebizond in the Thirteenth Century, *Anatolian Studies*, XII: s. 163-172.

Summary

Before the Mongols established a rule around the Eastern Black Sea region, this area had staged a power struggle between the Anatolian Seljuks and Trebizond Byzantium. As a result of that, the area was divided between the Anatolian Seljuk and Trebizond Pontic states. Also, Trebizond Pontos became a client state to Anatolian Seljuks. Starting of the Mongol rule in the Eastern Black Sea Region occurs after the Battle of Köseadağ in 1243. Around this time, Alaeddin Keykubad I was on Anatolian Seljuk throne. The Mongolian treat that started during his time reached a maximum with the invasion of Erzurum and Erzincan during Gıyâseddin Keyhüsrev II's tenure. After this battle the Anatolian Seljuks

and the Trebizond Pontics both came under the souzerainty of Mongols. No information is found regarding the deal between the Trebizond Pontics and the Mongols. But the information provided by the Latin traveller Rubruck provides regarding a Trebizond Governor named Guido paying taxes to Mongols is a proof of this fact. It is observed that the Mongols who ruled the area were in relation mostly to Anatolian Seljuks. That Dokuz Khatun, the spouse of Ilkhan Hulagu was Christian helped Mongols establish good relations with Trebizond Pontics. Sacking of Bayburt, İspir, Aras Valley, Erzurum, Şavşat and Artvin happened as the result of such good relations. But such good relations didn't last long. The continuous changing of power around the Eastern Black Sea region caused changes in the policies of Mongols. It also makes among the leading reasons that the Turkmens fleeing from the Mongolian invasion had prevented the establishment of a certain souvereignty around the region. In addition to that, the sacking of the region from the Fortuna stream, Çoruh river, Artvin, Borçka, Şaşat, Ardanuç, Yusufeli, all the way to Torul by the Orthodox Kipchaks headed by the Pope Sargis, weakened the power of Trebizond Pontics. Such details set basis to the alliance between the Anatolian Seljuks and the Mongols. Hence the Mongol Khan Abaka provided support to Anatolian Seljuks against the Trebizond Pontic swho set a campaign on Sinop. As a result of that, the city returned back to Anatolian Seljuk control. But the alliance between the Mongols and the Anatolian Seljuks did not last very long. Invitation of Mongols to Anatolia by the Anatolian Seljuk vizier Muiniddin Pervane Süleyman, and the invasion of Elbistan by the Mongols broket he Seljuk-Mongol alliance. Abaka Khan held Vizier Muiniddin Pervane responceible and had him killed. As the Mongols faced a Mamluk threat from the south, they couldn't pay much attention to Eastern Black Sea region. The influence of the Mongols, who were not too much interested in the coastal cities, decreased around the Eastern Black Sea region, by the beginning of 14th century. Abaka Khan's preparation to a campaign in 1280 on the Mamluks is a proof of this fact. Thus the Mongols didn't have any further campaing towards the Eastern Black Sea region from that date on. But, it might be said that the Mongols kept an eye on Trebizond. Trebizond is an important location for being a sea port. The in fromation provided by the Ilkhanate historian Rashid-al-Dîn about this matter is important. Rashid-al-Dîn shared the information about the Byzantian province sand the northern gulfs that Mawlana Kutb-al-Dîn Shirazi had obtained from the maps, with the Mongols. Though the Mongols headed south, they were naturally intersted in affairs around Eastern Black Sea. This papers tudies the policies of the Mongols regarding the Eastern Black Sea region. The Mongolian invasion was not influencive only around the Central and Eastern Anatolia. An other geography that the Mongols were influencive was Eastern Black Sea. But the sources do not include sufficient information regarding the affects of the Mongols on Black Sea. Therefore the studies on the region offer many difficulties. This paper tries to comment the infromation obtained from the sources of the era and the research works, and thus to provide information regarding the Mongol influence around the Eastern Black Sea. It also aims to politically, economically, and socially examine the history of theregion, as much as the help the sources provide. Hence, the history of the region in the mentioned centuries has been evaluated from all aspects. Thus, the influences of theMongol rule are the Eastern Black Sea region have been elucidated.